

Joanna Lusek

Hermann Joseph Hinterstoisser (1861-1932) - dyrektor Szpitala Śląskiego w Cieszynie

---

Acta Medicorum Polonorum 3, 3-11

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Hermann Joseph Hinterstoisser (1861-1932) – dyrektor Szpitala Śląskiego w Cieszynie

Hermann Joseph Hinterstoisser – a manager of the Silesian Hospital in Cieszyn

Joanna Lusek

Łambinowice-Opole

Streszczenie: Hermann Joseph Hinterstoisser (1861-1932) był to wybitny specjalista w zakresie chirurgii i ginekologii, lekarz wojskowy, wieloletni dyrektor Szpitala Śląskiego w Cieszynie (1892-1930), inicjator rozwoju pogotowia ratunkowego oraz kształcenia medycznego personelu pomocniczego, członek wielu stowarzyszeń medycznych, działacz społeczny, taternik, alpinista i numizmatyk.

Abstract: Hermann Joseph Hinterstoisser (1861-1932) was renowned specialist in surgery and gynecology. He was a medical officer and for many years the director of the Silesian Hospital in Cieszyn (1892-1930). He was an initiator of the development of ambulance services and medical education support staff, a member of several medical associations, social activist, mountaineer, alpinist and numismatist.

Słowa kluczowe: historia medycyny, historia szpitali, Cieszyn, Hermann Joseph Hinterstoisser

Keywords: history of medicine, history of hospitals, Cieszyn, Hermann Joseph Hinterstoisser

Hermann Joseph Hinterstoisser urodził się 7 grudnia 1861 r. w Hinterwinkel, w gminie Aigen nieopodal Salzburga, jako najstarszy syn Hermanna Hinterstoissera – z zawodu leśniczego – i Elisabeth z domu Burgfeld. Rodzina Hinterstoisserów była wyznania katolickiego. Ojciec w latach 1860-1869 piastował stanowisko leśniczego w Thalgau oraz w Hinterwinckel, w rejonie Schwarzenberg. W kolejnych latach objął funkcję urzędnika państwowego, najpierw w Urzędzie Leśnym (*Forstamt*) w Hallein, sprawując pieczę nad lasami Wagrein i Lindau. W 1899 r. otrzymał stanowisko inspektora leśnego w Salzburgu.

Naukę w szkole powszechnej Hermann Hinterstoisser rozpoczął w wieku 5 lat (1867 r.) w Aigen pod Salzburgiem, pod okiem Aloisa Hella. Codzienna droga do

szkoły zabierała mu ok. 2 godzin, zimą był zmuszony do pokonywania trasy na łyżwach przez jezioro. Kiedy rodzina, w związku ze zmianą pracy ojca, przeniósła się do Hallein, Hermann Joseph kontynuował tam naukę w szkole powszechnej. W 1873 r. wstąpił do Collegium-Mariano-Rupertinum w Salzburgu. W gimnazjum podjęli naukę również dwaj bracia Hermanna Hinterstoissera – Nikolaus (urzędnik leśny) oraz Franz (inżynier, żołnierz zawodowy, pionier w tworzeniu floty powietrznej Austro-Węgier). Do grona jego szkolnych kolegów należeli m.in. pisarz i krytyk literacki Hermann Bahr, radca dworu prof. Josef Schaffer oraz konsul generalny von Götz. W 1881 r. Hermann Joseph złożył egzamin maturalny z wyróżnieniem. Dzięki temu otrzymał państwowe stypendium wojskowe (*Militärstipendium*) i rozpoczął studia medyczne w uniwersytecie w Wiedniu (Alma Mater Rudolfina). Kształcił się pod okiem przedstawicieli Młodszej Szkoły Wiedeńskiej, m.in. Langer, Carla Toldta, Theodora Billrotha, Heinricha Bambergera, Hansa Kundrata i Rudolfa Chroboka. W okresie studiów należał do Akademickiego Towarzystwa Śpiewaczego (*Akademischer Gesangverein*), Stowarzyszenia „Hallensia”, którego był sekretarzem w 1882 r., Towarzystwa Turystycznego, prowadzonego przez Georga von Schönerera oraz Akademickiego Stowarzyszenia Męskiego Silesia (*Akademischer Burschenschaft Silesia*). 1 listopada 1883 r. rozpoczął pracę u prof. Carla von Langer, w charakterze demonstratora w I. Instytucie Anatomii Uniwersytetu Wiedeńskiego. Jako student trzeciego roku, w okresie od 1 października 1884 r. do 1 lutego 1887 r. pracował jako demonstrator w II. Instytucie Anatomii u prof. dr. Carla Toldta. Na piątym roku praktykował w klinice radcy dworu (*Hofrat*) – prof. Heinricha von Bamberberga. W tym samym czasie uczestniczył również w zajęciach prowadzonych przez prof. Hansa Kundrata w Instytucie Patologiczno-Anatomicznym. Hermann Hinterstoisser był niezwykle pilnym studentem. Ze wszystkich trzech egzaminów przedmiotowych (*Rigorousum*), złożonych kolejno 4 marca 1884 r., 22 października 1886 r. oraz 12 stycznia 1887 r. otrzymał oceny wyróżniające (Akta Archiwum Uniwersytetu Wiedeńskiego). Studia również ukończył z wyróżnieniem (*summa cum laude*). 22 stycznia 1887 r. otrzymał stopień doktora wszech nauk medycznych (*doctor medicinae universalis*).

1 lutego 1887 r. rozpoczął jednoroczną ochotniczą czynną służbę wojskową. Został przydzielony do 59. Salzburskiego Regimentu arcyksięcia Reintera (*Salzburger Hausregiment Erzherzog Reiner Nr. 59*). 22 marca 1887 r. uzyskał nominację na lekarza naczelnego (*Oberarzt*). Przydzielono go wówczas do Szpitala Garnizonowego nr 1 w Wiedniu (*Garnisonsspital Nr. 1 in Wien*), gdzie pracował na V. oddziale chirurgicznym, kierowanym wówczas przez naczelnego lekarza sztabowego w randze majora (*Oberstabsarzt*) dr. Antona von Fillenbauma¹, wybitnego specjali-

---

¹ Anton von Fiellenbaum (ur. 1842, Hermannstadt; zm. 16 października 1893 r., Wiedeń), wybitny specjalista w zakresie medycyny wojskowej. Wieloletni ordynator Szpitala Garnizonowego nr 1 w Wiedniu. Członek Wojskowej Komisji Medycznej w Wiedniu (*Militärsanitätskomitees*).

Hermann Hinterstoisser

Hermann Hinterstoisser (1861-1932)
(ze zbiorów autorki)

sty w zakresie chirurgii wojskowej. Kilka miesięcy później, 1 października 1887 r., rozpoczął staż w Klinice Chirurgii (*Chirurgie Klinik*) u radcy dworu dr. Theodora Billrotha² w Wiedniu. Podczas kilkumiesięcznej praktyki Hermann Hinterstoisser asystował jako operator w licznych zabiegach. Zdobył w tym czasie doświadczenie w zakresie metody resekcji żołądka, operacyjnego usuwania krtani oraz stosowania metod antyseptycznych w zabiegach chirurgicznych.

Pod koniec 1888 r. Hermann Hinterstoisser powrócił do szpitala garnizonowego. Rok później ożenił się z Alexandrine Marie Gaugler, córką zarządcy browaru w Kaltenhausen pod Salzburgiem. W związku przyszło na świat pięcioro dzieci,

---

Doświadczenie w zakresie medycyny wojskowej nabył podczas wojny prusko-francuskiej (J. L. Pagel, *Biographisches Lexikon hervorragender Ärzte des neunzehnten Jahrhunderts*, Berlin-Wien 1901, s. 502).

² Theodor Billroth (ur. 26 kwietnia 1829, Ryga; zm. 6 lutego 1894, Opatia), pionier w stosowaniu nowych metod w chirurgii krtani, przełyku i jamy brzusznej. Autor podręcznika *Die allgemeine chirurgische Pathologie und Therapie* [Patologia ogólna w chirurgii i terapia] (1863). W latach 1853-1860 pracował w Klinice Charité w Berlinie, gdzie był uczniem Carla Langenbecka. W latach 1860-1867 był profesorem w uniwersytecie w Zurychu oraz dyrektorem szpitala chirurgicznego i kliniki w Zurychu. W 1867 r. został mianowany profesorem uniwersytetu w Wiedniu, praktykował jako kierownik II Kliniki Chirurgii Szpitala Ogólnego (J. L. Pagel, op. cit., s. 174-177).

syn Hermann Anton oraz córki: Elisabeth Gotfrida, Hertha Luise i Irmengard. Pod koniec 1889 r. rozpoczął kilkumiesięczny staż w Klinice Położniczej (*Frauenklinik*) u prof. Rudolfa Chrobaka³, w 2. Klinice Chorób Kobięcych Uniwersytetu Wiedeńskiego. W 1890 r. Hermann Hinterstoisser został mianowany lekarzem regimentu (*Regimentsarzt*), natomiast w 1892 r. przeniesiony do rezerwy i przydzielony do Szpitala Garnizonowego nr 15 w Krakowie. W tym latach 80. Hermann Hinterstoisser wiele publikował. Był członkiem korespondentem czasopism fachowych, m.in. „Zentrallblatt für Chirurgie” oraz „Wiener klinische Wochenschrift”. Publikowane prace dotyczyły problematyki z zakresu chirurgii i ginekologii, m.in. leczenia zmian nowotworowych narządów wewnętrznych i narządów rodnych, leczenia epilepsji za pomocą trepanacji czaszki, postępowania w przypadku ran postrzałowych, wraz z omówieniem skomplikowanych przypadków. W latach 80. Hermann Hinterstoisser opublikował prace: *Über einige Selene Muskelvarietäten* („Medizinische Jahrbücher” 1887), *Beiträge zur Kasuistik der kavernösen Angiome* („Wiener klinische Wochenschrift” 1888/1), *Beiträge zur Lehre vom Nebenkropf* („Wiener klinische Wochenschrift” 1888/32 oraz 1888/34), *Cystisch erweichtes der Magenwand* („Wiener medizinische Wochenschrift” 1888/4 oraz 1888/5), *Ein Fall von Hydrocele cystica beim Weibe* („Wiener klinische Wochenschrift” 1888/12), *Ein Fall vom primären Carcinom der grossen Luftwege* („Wiener klinische Wochenschrift” 1888/19), *Ein Fall von penetrierendem Beckenschuß* („Wiener klinische Wochenschrift” 1890/40), *Über das Sarkom der Harnblase* (Wiener klinische Wochenschrift” 1890/16), *Über einen durch Trepanation geheilten Fall von traumatischen Epilepsie, Heteroplastik und Zelluloidplatte* („Wiener klinische Wochenschrift” 1891/16), *Zur Casuistik des Harnblasensarkoms* („Wiener klinische Wochenschrift” 1891/21) oraz *Beiträge zur Lehre vom Schilddrüsenkrebs* („Beiträge zur Chirurgie” 1892).

W 1892 r. otrzymał propozycje pracy w Szpitalu Powszechnym (*Landeskrankenhaus*) w Villach oraz w Szpitalu Ogólnym Gminy Ewangelickiej (*Allgemeines Krankenhaus der evangelischen Gemeinde*) w Cieszynie. Obydwa szpitale były placówkami nowo dodanymi, szpital w Villach w 1891, natomiast szpital w Cieszynie w 1892 r. Hermann Hinterstoisser przyjął ostatecznie posadę w Cieszynie, gdzie rozpoczął pracę 10 maja 1892 r. Został mianowany dyrektorem szpitala oraz ordynatorem (*Primararzt*) dwóch oddziałów – chirurgicznego i ginekologicznego. W 1903 r., po przejściu administracji szpitala pod Zarząd Krajowy w Opawie, zmianie uległa nazwa placówki, na Szpital Śląski (*Schlesisches Krankenhaus*). H. Hinterstoisser zachował stanowisko dyrektora. W 1904 r. został przeniesiony w stan spoczynku. Po wizycie cesarza Franciszka Józefa w Cieszynie, w 1908 r., został powołany do

---

³ Rudolf Chrobak (ur. 8 lipca 1843, Opawa; zm. 1 października 1910, Wiedeń), specjalista z dziedziny ginekologii. W 1880 został profesorem Uniwersytetu Karola Ferdynanda w Pradze, natomiast w 1889 r. profesorem na Uniwersytecie Wiedeńskiego i ordynatorem 2. Kliniki Chorób Kobięcych. Od 1908 r. prezydent Austriackiej Izby Lekarskiej i radca dworu (J. L. Pagel, op. cit., s. 324-325; Chrobak, Rudolf, [w:] *Biografický Slovník Slezska a severní Moravy*, Ostrava 2002, t. 15, s. 66).

Najwyższej Cesarsko-Królewskiej Rady Lekarskiej, przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

W tym okresie piastował ważne stanowiska w strukturach samorządowych i państwowych. W latach 1902-1908 był członkiem Śląskiej Rady Sanitarnej w Opawie (*Schlesisches Sanitätsrat in Troppau*). W latach 1908-1920 był członkiem w randze wyższego radcy sanitarnego (*Oberste Sanitätsrat*) Naczelnej Rady Lekarskiej w Wiedniu.

W latach poprzedzających wybuch I wojny światowej Hermann Hinterstoisser sporo publikował. Prace dotyczyły w głównej mierze metody resekcji jelit, stosowania zasad antyseptyki w leczeniu ran oraz historii pielęgniarstwa: *Über einen Fall von ausgedehnter Darmresektion* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1894/1), *Zur Heteroplastik mittels Zelluloid* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1894/6), *Ein Fall von Darmvereinigung mittels Murphyknopfes* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1896), *Beiträge zur Darmchirurgie* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1897), *Grundsätze zur Wundbehandlung* („Nordmarkzeitweiser“ 1900), *Zur Geschichte der Krankenpflege* („Nordmarkzeitweiser“ 1903), *Der einige medizinische Tagesfragen. Infektionskrankheiten, Krebs, Blinddarmentzündung* („Nordmarkzeitweiser“ 1907).

Po rozpoczęciu I wojny światowej Szpital Śląski w Cieszynie funkcjonował jako szpital rezerwowy (*Reservehospital*). W pierwszych miesiącach trwania wojny miasto znalazło się na trasie przemarszu armii rosyjskiej. Hermann Hinterstoisser, jako dyrektor szpitala, został wówczas mianowany naczelnym lekarzem sztabowym 2. klasy (*Oberstabsarzt 2. Klasse*) i powołany na konsultanta w zakresie chirurgii (*Konsiliarchirurg*) przy IV Armii Austriackiej. Liczni ranni i chorzy żołnierze armii austriackiej i Niemieckiej wypełnili sale cieszyńskiego szpitala w listopadzie 1914 r. Wówczas też szpital wizytował arcyksiążę Fryderyk.

W czasie wojny Hermanowi Hinterstoisserowi podlegało kilka lazaretów polowych, od maja do sierpnia 1915 r. były to lazarety w Lublinie, Lubartowie i Rozwadowie, w 1917 r. również lazarety w Chełmie i Kowlu. W czasie prowadzenia działań militarnych przez VI Armię Austriacką we Włoszech, w 1918 r. pełnił funkcję konsultanta w rejonie północnych Włoch, podlegały mu lazarety m.in. w Vittorio, Conegliano, Bellono i Feltre. Hermann Hinterstoisser biegle władał językiem włoskim i francuskim.

Za zasługi na polu chirurgii i ginekologii uhonorowano go m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Franciszka Józefa (*Kaiserlich-Österreichischer Franz Joseph-Orden*) w 1916 r. oraz Krzyżem Żelaznym II klasy (*Eisernes Kreuz*) w 1917 r. Ponadto posiadał: Order Zasługi Austriackiego Czerwonego Krzyża I klasy (*Ehrenzeichen vom Roten Kreuz*) przyznany w 1915 r.; Krzyż Maryjny Niemieckiego Zakonu Rycerskiego (*Marienkreuz des Deutschen Rittenordens*) w 1917 r. oraz Pruski Medal Czerwonego Krzyża II i III klasy (*Preußische Roten Kreuz Medaille*) w 1917 r.

Podczas wojny w cieszyńskim szpitalu prowadzono z inicjatywy H. Hinterstoissera doksztalcenie lekarzy wojskowych w formie wieczornych spotkań (*Feldärztliche Abende*). Odbываły się one z aktywnym udziałem w roli prelegentów

Plaskorzeźba z cokołu pomnika dra Teodora Haase, inicjatora budowy szpitala gminy ewangelickiej w Cieszynie (maj 1912 r.). Plaskorzeźba przedstawia zabieg operacyjny z udziałem Hermanna Hinterstoissera, w asyście zespołu lekarzy i pielęgniarów (zbiory prywatne Karola Skalki, Cieszyn)

samego H. Hinterstoissera, lekarzy specjalistów, profesorów wielu ośrodków akademickich, tj. Wiednia, Pragi, Budapesztu, czy Grazu oraz członków Górnośląskiego Stowarzyszenia Lekarzy (*Oberschlesischer Ärzteverein*). Na cieszyńskich spotkaniach gościli m.in.: Armin von Tschermack, Paul Clairmont, Anthon Ghon, Anthon Freiherr von Eiselberg, Richard Paltauf, Alexander Fraenkel, Emil von Groß, Karl Biehl, Viktor Blum, Viktor Hanke, Ignaz Kaup oraz Erwin Stransky. W latach 1915-1918 odbyło się około 40 spotkań, podczas których omawiano szczególnie rzadkie lub skomplikowane chirurgicznie przypadki. Wiele z nich poddano później analizie na łamach „Wiener klinischen Wochenschrift”.

Doświadczenia wyniesione z lat wojny stały się przesłanką dla wydania publikacji poświęconych problemom z zakresu chirurgii wojskowej, rehabilitacji i ginekologii, m.in. *Kriegschirurgische Betrachtungen* („Wiener klinische Wochenschrift” 1914/1915), *Kriegschirurgische Beobachtungen im Heimatkrankenhause* (1914-1916) („Bruns Beiträge zur klinischen Chirurgie” 1915, Bd. 109/5), *Provisorische Stelzfüße* (Wiener klinische Wochenschrift” 1915/29), *Stichverletzungen des Zwerchfelles durch das Seitengewehr* (Wiener klinische Wochenschrift” 1915/32), *Über die Behandlungen der Wundstarrkrampfs* („Wiener klinische Wochenschrift” 1915/7), *Der quere Luftröhrenschnitt* („Wiener klinische Wochenschrift” 1917/50), *Der beratende Chirurg* („Wiener klinische Wochenschrift” 1918/Militärisches Sanitätswesen Nr. 39) oraz *Zur Kaiserschnittfrage bei verschleppter Querlage* („Zentralblatt für Gynäkologie” 1918/4).

Po zakończeniu działań wojennych i podziale Górnego Śląska, od 1919 r. Szpital Śląski został przejęty przez administrację polską, co nie przeszkodziło H. Hinterstoisserowi w kontynuowaniu praktyki zawodowej. W 1922 r. szpital podporządkowano Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu. Hermann Hinterstoisser został zatrudniony w strukturach nowo utworzonego województwa śląskiego już w 1920 r. Dzięki jego wielkiemu zaangażowaniu po I wojnie światowej znacznie rozbudowano szpital. Powstały nowe pawilony dla istniejących już oddziałów, m.in. chorób wewnętrznych, pracowni badań rentgenowskich oraz oddziału leczenia chorób płuc. Wybudowano również pawilony dla nowych oddziałów, w tym: oddziału intensywnej opieki medycznej (izolacyjny), oddziału pediatrycznego oraz oddziału chorób zakaźnych, w którym leczeniu poddawano przypadki dyfterytu i szkarlatyny. Przy szpitalu wybudowano prosektorium. Zmiany dotyczyły również architektury krajobrazu wokół obejścia szpitala, mające na względzie dbałość o dobre samopoczucie rekonwalescentów. Z inicjatywy Hermanna Hinterstoissera w przyszpitalnym parku posadzono liczne gatunki drzew, krzewów i kwiatów z całej Europy. Jako dyrektor angażował się w okresie międzywojennym przede wszystkim w rozwój ratownictwa medycznego oraz kształcenie i doksztalcenie personelu pielęgniarstwa. O Hermanna Hinterstoissera, świetnego specjalistę w dziedzinie chirurgii i ginekologii, zabiegały po wojnie renomowane ośrodki akademickie w kraju, m.in. utworzona w 1919 r. w Poznaniu Wszechnica Piastowska. Zdecydował się jednak na pozostanie w Cieszynie.

Brak porozumienia między władzami szpitala a przedstawicielami Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w zakresie strategii rozwoju placówki nie sprzyjał pod koniec lat 20. dalszej współpracy i był głównym powodem ustąpienia Hinterstoissera z zajmowanego stanowiska dyrektora szpitala. 31 października 1930 r. przeszedł na emeryturę. Jego miejsce zajął dr Jan Kubisz. Hermann Hinterstoisser kontynuował później krótko praktykę lekarską w Szpitalu św. Elżbiety w Cieszynie.

W okresie powojennym sporo publikował z zakresu chirurgii i ginekologii, jak również historii chirurgii: *Zur Kasuistik der traumatischen Uterusruptur* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1919/26), *Adenomyom des hinteren Scheidengewölbes* („Zentralblatt für Gynäkologie“ 1920/34), *Nekrose eines Myosarkoms des Unterus nach Röntgenbehandlung* („Zentralblatt für Gynäkologie“ 1920/35), *Zerreißung einer Hufeisenniere durch Bauchquetschung* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1920/43), *Die Entwicklung der Chirurgie* („Prochaskas Familienkalender“ 1921), *Ein Lithopädion* („Monatschrift für Geburtshilfe und Gynäkologie“ 1921/54), *Krukenberg-Tumoren der Eierstöcke* („Gynäkologisches Kongreß“ 1923), *Sacrococcygeale Einstülpung der Rückenhaut* (Zentralblatt für Chirurgie“ 1924/35), *Zur Ausführung des Blinddarmschnittes* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1926/47), *Beiträge zur Myomoperation II* („Monatschrift für Geburtshilfe und Gynäkologie“ 1927), *Adenom der Schilddrüse mit Knochenmetastase* („Wiener klinische Wochenschrift“ 1929/15), *Über Ulcus pepticum jejuni* („Bruns Beiträge zur klinischen Chirurgie“ 1929/145), *Zerreißung der Harnröhre durch Gewaltzange, freie Muskelfaszienplastik* („Archiv für

Gynäkologie“ 1929/137) oraz *Nochmals über „verlorene Gazekompressen“* („Zentralblatt für Chirurgie“ 1931/2).

Hermann Hinterstoisser angażował się w działalność licznych stowarzyszeń. W 1893 r. powołał do życia Stowarzyszenie Wschodniośląskich Lekarzy w Cieszynie (*Verein ostschlesischer Ärzte in Teschen*). Przez długie lata był jego prezesem, a później członkiem honorowym. Należał do wielu stowarzyszeń, skupiających lekarzy specjalistów, m.in. Stowarzyszenia Lekarzy (*Gesellschaft der Ärzte*), od 1889 r.; Stowarzyszenia Niemieckich Przyrodników i Lekarzy (*Gesellschaft Deutscher Naturforscher und Ärzte*), od 1893 r.; Niemieckiego Stowarzyszenia Chirurgów (*Deutsche Gesellschaft für Chirurgie*), od 1893 r.; Niemieckiego Stowarzyszenia Ginekologów (*Deutsche Gesellschaft für Gynäkologie*), od 1894 r.; Stowarzyszenia Lekarzy w Wiedniu (*Gesellschaft der Ärzte in Wien*), od 1889 r.; Niemieckiego Stowarzyszenia Ortopedycznego (*Deutsche Gesellschaft für Orthopädie*), od 1900 r. oraz Południowonemieckiego Stowarzyszenia Chirurgów i Ginekologów (*Süddeutsche Gesellschaft für Chirurgie und Gynäkologie*), od 1922 r.

Hermann Hinterstoisser angażował się również w działalność społeczną. W latach 1900-1906 pełnił stanowisko zastępcy członka Wydziału Gminnego w Cieszynie. W latach 1897-1900 oraz 1907-1920 był członkiem Wydziału Gminnego. W 1913 r. Hermann Hinterstoisser otrzymał honorowe obywatelstwo miasta Ostrawy, natomiast w 1917 r. miasta Cieszyna. Przez wiele lat kierował również sekcją sportów zimowych Towarzystwa Beskidzkiego (*Beskiderverein*), zapewniając również opiekę lekarską poszkodowanym i uczestnikom imprez narciarskich. Był ponadto inicjatorem budowy schroniska na Czantorii. Za zasługi na tym polu oraz długoletnią działalność w związku oraz zdobycie Korony Europy Hermann Hinterstoisser został uhonorowany Złotą Szarotką (*Goldenes Edelweiß*). Po zakończeniu I wojny światowej przez wiele lat zajmował stanowisko prezesa Cieszyńskiego Towarzystwa Teatralnego (*Teschener Theater-Verein*). Był jednym z inicjatorów budowy cieszyńskiego teatru oraz miejskiej sali gimnastycznej. Podejmował również wiele inicjatyw społecznych, mających na celu społeczne zaangażowanie multikulturowej i wielojęzycznej ludności Śląska Cieszyńskiego. Jego największym hobby pozostawały jednak monety. Opublikował m.in. katalog aukcyjny salzburskich monet, dokonując klasyfikacji zbiorów własnych.

W 1932 r. H. Hinterstoisser przeniósł w okolice Salzburga. Zmarł w St. Jacob in Deffregen, w Tyrolu, 12 sierpnia 1932 r., po wycieczce w góry. Przyczyną śmierci był udar mózgu. Został pochowany 14 sierpnia w rodzinnym grobowcu w Salzburgu. Po śmierci wybito okolicznościowy medal upamiętniający postać Hermanna Hinterstoissera – lekarza i społecznika. 23 sierpnia w cieszyńskim teatrze odbyło się symboliczne pożegnanie długoletniego dyrektora, z udziałem pracowników Szpitala Śląskiego oraz lokalnej społeczności. Od 1931 r. imię Hermanna Hinterstoissera nosiła jedna z ulic w Cieszynie (obecnie Božkova, Czeski Cieszyn).

Źródła:

Österreichisches Staatsarchiv, Ministerium des Innern (1848–1918), Reichs-Kriegs-Ministerium, Garnisons Spital Nr. 1 in Wien (Hermann Hinterstoisser), k. 1073.

Literatura:

Bartuška R. E., Die Hinterstoisser: eine genealogisch-biographischen Skizze, Teschen 1931

Idem, Dr. Hermann Hinterstoisser. Ein Lebensbild von, „Heimatblätter“ 1939, Jg. 20, Nr. 16.

Biografický slovník Slezska a severní Moravy. Seš. 3. Ostravská univerzita. Filozofická fakulta: Ústav pro regionální studia, věd. M. Myška, Ostrava 2002.

Brachaczek T., Szpital Śląski w Cieszynie. Protokół dostępu: www.szpital.netus.pl/hist/szpital_szpital_sl. Data dostępu: 25 VII 2012 r.

Czeike F., Historisches Lexikon Wien in 5 Bänden, Bd. 3, Wien 1994.

Dehn P., Hermann Hinterstoisser [Nekrologe], „Wiener medizinische Wochenschrift“ 1932, Jg. 82, Nr. 38, s. 1212.

Dyrda J. M., Doležal H., Doktor Hermann Hinterstoisser – lekarz, organizator, pierwszy dyrektor Szpitala Śląskiego w Cieszynie (w 75. rocznicę śmierci), [w:] Górny Śląsk dokumentowanie dziejów lecznictwa ze szczególnym uwzględnieniem ziem dawnych księstw cieszyńskiego i opawskiego, red. J. M. Dyrda, J. Miozga, Katowice 2007, s. 32-49.

Festschrift des Vereins Ostschlesischer Ärzte in Teschen zur Feier des 70. Geburtstages von Dr. Hermann Hinterstoisser, Teschen 1931.

Fuchs M., Kaan von Albest N., Alphabetisch gereichte Biographien aller aufgefundenen, während des Ersten Weltkriegs für das Militär [Rote Kreuz] röntgenologisch tätigen Ärzte, Mediziner und Zivilpersonen samt einschlägigen Beilagen, k. 125 (maszynopis).

Haase T. K., Das Allgemeine Krankenhaus der evangelischen Gemeinde in Teschen. Bericht über dessen fünfjährige Tätigkeit vom 20. Juni 1892 bis 20. Juni 1897 erstattet, Teschen 1897.

Haase W., Das Allgemeine Krankenhaus der evangelischen Gemeinde in Teschen. Bericht über dessen Entwicklung bis Ende März 1903 und seine Übergabe an das Land Schlesien im Auftrage des Kuratoriums erstattet, Teschen 1903.

Österreichisches Biographisches Lexikon 1815-1950. Band (Glae-Hüb), Hrsg. E. von Obermayer-Marnach, Graz-Köln 1959.

Spyra J., Honorowi obywatele miasta 1917 r. [dr Hermann Hinterstoisser]. Protokół dostępu: www.cieszyn.pl. Data dostępu: 20 czerwca 2012 r.

Szpital Śląski w Cieszynie: 1888-1988, red. T. Brachaczek, Cieszyn 1988.